

Diskusia – Obraz a slovo ako prostriedky manipulácie v médiách

Opis diskusie:

Vyučovaciu hodinu sme začínali diskurzom do uvedenej problematiky, kde sme si vysvetlili metódy manipulácie, a to konkrétne vynechávanie a potlačenie informácie, klamstvo, opakovanie neúplných informácií, nálepkovanie, transmisia falošných hodnôt, nevyváženosť.

Pokračovali sme s ukázkami príspevkov a obrazového materiálu k českým prezidentským voľbám a porovnávali sme ich s našimi prezidentskými voľbami, v ktorých zvíťazila Zuzana Čaputová.

Študenti sa následne rozdelili do dvoch skupín, každá zo skupín sa mala individuálne vyjadriť k rozoberaným otázkam, kde mali prerozprávať názor iného s prizmou empatie a následne bez použitia spojky *ale* prezentovať svoje osobné stanovisko.

V diskusii sme sa zamerali na tieto otázky:

- Prečo médiá manipulujú?
- Považujete seriál Iveta za kontroverzný?
- Ak primátor Trebišova napísal list, v ktorom žiada zastavenie seriálu, malo by sa mu vyhovieť?
- Ak sa k seriálu vyjadrujú politici, je to správne? Nezaváňa to snahou o reguláciu a manipuláciu slovom a obrazom?
- Nevytvárame takýmito snahami precedensy?
- Vyrušuje vás, ak klikáte na titulok k článku, napr. aj o tomto seriáli a článok pod týmto titulkom o ňom málo čo hovorí? Cítite sa oklamaní?
- Dá sa proti takejto manipulácii slovom a obrazom brániť? Dá sa niečo proti tomu urobiť? Púšťate sa do diskusie pod takýto článok?

Závery diskusie:

Obe nami vytvorené skupiny sa aktívne zapájali do diskusie a zhodli sa na názore, že médiá manipulujú často, využívajú nato mix manipulačných metód a podľa ich názoru manipulujú častejšie obrazom ako slovom.

Diskusiu sme začali otázkou: „Prečo médiá manipulujú?“ študenti vyjadrili názor, že médiá musia z niečoho žiť, musia nejako zarábať, preto využívajú metódu nálepkovania a snažia sa dať článku taký titulok, ktorý im zabezpečí čo najviac klikov. Ďalším argumentom bolo, že médiá využívajú manipuláciu, pretože sa svojimi článkami snažia ovplyvniť verejnú mienku, a to formou buď podporenia ich vlastného názoru, alebo politického subjektu. V ďalšom názore odznelo, že médiá manipulujú, pretože médiá vlastnia isté ekonomické skupiny, ktoré presadzujú svoje názory cez médiá a často chcú hodiť špinu z nejakej kauzy na niekoho iného.

Jeden študent sa vyjadril, že príkladom spojenia manipulácie obrazom aj slovom je seriál Iveta, o ktorom sa dozvedel od tety, že je to seriál, v ktorom sa západniari snažia hovoriť po šarišsky. Študenti označili tento seriál za kontroverzný. Diskusia pokračovala v argumentoch na otázku, prečo pokladajú seriál Iveta za kontroverzný? Ďalší študent argumentoval, že čítal článok o tomto seriáli, kde sa pýtali Trebišovčanov, akí majú názor na tento seriál a vykreslenie ich mesta. Mladí Trebišovčania odpovedali, že je im to jedno, to ako je vykreslené ich mesto v nejakom seriáli ich vôbec netrápi. Starší Trebišovčania však už neboli k vykresleniu ich mesta ako Babylonu takí zhovievaví.

Naša diskusia sa ďalej odvíjala k otázke, že ak primátor Trebišova napísal list, v ktorom nesúhlasí s obsahom daného seriálu a vyobrazením mesta Trebišov a požaduje zastavenie vysielania tohto seriálu, malo by sa mu vyhovieť? Niektorí študenti sa vyjadrili na obranu samotného primátora a mesta Trebišov a argumentovali, že dotknutý primátor ma právo na stiahnutie vysielania seriálu, ak to očierňuje mesto a ľudí, ktorí tam žijú a burcuje to verejnú mienku. Do úvahy by sa mali brať aj snahy televízneho štábu a argumenty samotného režiséra. Ďalšia skupina študentov, s týmto argumentom nesúhlasila a tvrdila, že filmové spracovanie sa nemôže riadiť tým, koho sa príbeh dotkne, pri každom filmovom spracovaní, aj keby išlo o Bratislavu, ktorá by bola vykreslená v pozitívnom či negatívnom zmysle je potrebné sledovať film s určitým nadhľadom. Stotožnili sa aj s tým, že žiaden politik, by nemal zasahovať do filmovej produkcie a diktovať réžii čo smie a čo nesmie natočiť. Zaznel aj názor, že na Slovensku sú všade prostitútky, všade sa pije, v každej časti je rómska minorita, takže nevidia

dôvody, že by tento film mal ublížiť cestovnému ruchu v Trebišove. Ďalšia skupina študentov argumentovala, že Slovensko je malá krajina a takéto filmy vedia ovplyvniť verejnú mienku občanov z pohľadu migrácie, že ľudia nebudú mať záujem sa usadiť v tejto lokalite, resp. budú uvažovať, že sa z daného mesta vysťahujú. Zaznel aj argument, že žiaden seriál nechce vykresliť realitu takú aká je, nie je to dokument, snaží sa len zabaviť diváka a takto by k nemu mali aj ľudia pristupovať. Študenti, uviedli, že zaznamenali aj vyjadrenie politika pána Čepčeka k danému seriálu a to sa im už zdá ako manipulácia, resp. snaha o manipuláciu filmovej tvorby na Slovensku. Zaznel aj argument, že pri takýchto filmoch, by bolo dobré pridať na úvod, resp. na koniec filmu titulky, kde by sa ozrejmil zámer seriálu a že to nie je natočené podľa skutočnej udalosti, aj keď sa tým vytvárajú precedensy k ďalšej filmovej tvorbe.

Študenti v diskusii argumentovali, že často sa stretávajú s tým, že, keď si chcú podľa titulku prečítať niečo o nejakom filme, tak zistia, že v článku sa píše o niečom úplne inom, po takomto zistení sa cítia oklamaní.

Bojovať s manipuláciou obrazom a slovom v médiách je ako s veternými mlynmi, prevažne to študenti ignorujú, neprispievajú žiadnymi svojimi názormi do diskusií pod klamlivými článkami, lebo je podľa ich mienky aj tak dosť ľudí, ktorí tam vkladajú nenávisťné komentáre a to tejto problematike nijako nepomáha a šíreniu manipulácie ani nebráni.